

УДК 658

В.В. Майданович, PhD здобувач
Науковий керівник О.Г. Денисюк, к.е.н., доц.
Державний університет «Житомирська політехніка»

РОЛЬ КВАЛІМЕТРІЇ В УПРАВЛІННІ ЯКІСТЮ

Оцінка якості продукції та послуг у сучасних умовах є критично важливим аспектом, який значно впливає на конкурентоспроможність підприємств. Цей процес не обмежується лише встановленням вигідної цінової пропозиції, він також включає в себе важливість якості продукції, послуг і виконаних робіт. Для досягнення високого рівня якості необхідно впроваджувати ефективне управління, яке передбачає планування, забезпечення і постійне вдосконалення якості. Ефективність управлінських процесів безпосередньо залежить від точності та надійності моніторингу параметрів якості продукції і процесів, які можуть бути виражені у числових показниках. Кількісна оцінка якості є невід'ємною складовою сучасних ринкових відносин. Вона значно спрощує визначення потенційного попиту, аналіз взаємозв'язку між якістю та ціною, а також виявлення шляхів покращення продукції.

Окремою науковою дисципліною, що займається вивченням методів кількісного оцінювання якості різноманітних об'єктів, є кваліметрія. Ця наука вимагає від фахівців знання її основ для ефективного управління якістю та загального менеджменту. Термін «кваліметрія» походить від латинського слова *qualitas*, що означає якість, і грецького *metreo*, що означає вимірювання. Кваліметрія досліджує методологію та проблеми комплексної кількісної оцінки якості об'єктів різного характеру, як живих, так і неживих, процесів або продуктів праці. Об'єктами кваліметрії можуть бути всі цілісні об'єкти, які підлягають вивченню та аналізу. Предметом її дослідження є кількісна оцінка якості. Оскільки кваліметрія вивчає методи розробки комплексних, а в деяких випадках і системних оцінок якості, важливо розуміти взаємозв'язок між якісними та кількісними характеристиками.

Практичні завдання кваліметрії охоплюють: розробку методів для визначення числових значень показників якості, а також методів збору і обробки даних для їх обчислень; встановлення вимог до точності обчислень; розробку методів визначення оптимальних значень показників якості для стандартизації продукції; вибір та формулювання складу показників якості для прогнозування і планування підвищення якості; впровадження єдиних принципів і методів для оцінки рівня якості продукції, щоб забезпечити репрезентативність і сумісність результатів [1]. Вирішення завдань оцінки якості в кожному конкретному випадку має свої цілі, такі як: порівняння різних варіантів проєктованих виробів для вибору найбільш оптимального; аналіз різних підходів до підвищення якості продукції для вибору найефективнішого; оцінка результативності заходів, спрямованих на підвищення рівня якості продукції [2].

Основні аспекти, які підкреслюють значення кваліметрії в управлінні якістю:

1. Кількісна оцінка якості. Кваліметрія дозволяє розробляти методи для кількісної оцінки якості, що є критично важливим для ефективного управління. Використання числових значень для характеристик якості полегшує їх порівняння та аналіз.

2. Моніторинг та контроль. Завдяки кваліметрії, підприємства можуть здійснювати моніторинг параметрів якості у реальному часі. Це дає змогу виявляти відхилення від стандартів якості та вчасно вживати заходів для їх усунення.

3. Стандартизація. Кваліметрія сприяє розробці стандартів якості, що дозволяє створити єдині вимоги до продукції та послуг. Стандартизація є важливим інструментом для досягнення високого рівня якості на всіх етапах виробництва.

4. Прогнозування якості. Використання методів кваліметрії допомагає прогнозувати зміни в якості продукції та послуг, що дозволяє планувати заходи для їх поліпшення ще до виникнення проблем.

5. Аналіз даних. Кваліметрія включає в себе обробку і аналіз даних про якість, що дає можливість виявляти тенденції, проблеми та можливості для покращення процесів.

6. Удосконалення процесів. Методи кваліметрії допомагають у визначенні оптимальних значень показників якості, що дозволяє підприємствам вдосконалювати виробничі процеси та зменшувати витрати.

7. Впровадження системи управління якістю. Кваліметрія є основою для розробки і впровадження ефективних систем управління якістю (наприклад, ISO 9001), що забезпечують системний підхід до покращення якості.

Таким чином, кваліметрія є невід'ємною складовою частиною управління якістю, оскільки забезпечує кількісні методи оцінки, контролю і вдосконалення якості продукції та послуг. Завдяки цьому підприємства можуть досягати конкурентних переваг на ринку і відповідати зростаючим вимогам споживачів.

Список використаних джерел:

1. Грозний І.С. Кваліметрична оцінка якості виробничих процесів. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 28 (67). № 2, 2017. С. 33-36. https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2017/28_67_2/9.pdf

2. Сатир Л. М., Задорожна Р. П., Непочатенко А. В., Кепко О. І. Аналітичний кваліметричний підхід до оцінки якості продукції як інструмент прийняття ефективних стратегічних рішень. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 17. С. 18–24. DOI: [10.32702/2306-6814.2021.17.18](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.17.18)